УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

14 ЖОВТНЯ — ДЕНЬ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ

Президент України Петро Порошенко встановив 14 жовтня, коли святкується Покрова Пресвятої Богородиці, новим державним святом — Днем захисника України.

Таке рішення прийняте з метою «вшанування мужності та героїзму захисників незалежності і територіальної цілісності України, військових традицій і звитяг Українського народу, сприяння дальшому зміцненню патріотичного духу у суспільстві та на підтримку ініціативи громадськості».

На переконання Петра Порошенка, день, який раніше був одним із найголовніших свят запорозьких козаків, стане одним із головних свят у календарі нової України.

Згідно з Указом, втрачає чинність Указ Президента України від 23 лютого 1999 року «Про День захисника Вітчизни».

ВІЙСЬКОВИЙ БЮДЖЕТ

Прогноз «фінансової погоди» на рік

Виходячи із завдань, визначених Президентом України щодо створення боєздатних Збройних Сил, ураховуючи нові виклики та загрози, стан наявного озброєння та військової техніки, необхідність утримання необхідної чисельності особового складу, обґрунтована потреба Міністерства оборони на 2015 рік становить 47,2 млрд грн.

У будь-якому випадку потрібно виправити помилку, якої протягом 23 років припускались відносно нашої армії. У світі вважається, що коли більше 40% коштів витрачається «на проїдання», такий бюджет уже можна вважати катастрофічним. Аналіз показників за останні 15 років у нашій країні показав, що оборонний бюджет від 62% до 80% і більше був саме бюджетом «проїдання».

СТОР. 4-5

НАРОДНА АРМІЯ

ЄДИНА КРАЇНА!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ЧЕТВЕР, 16 ЖОВТНЯ 2014 РОКУ №70 (5303)

ОФІЦІЙНО

«МАЄМО ГОВОРИТИ ПРАВДУ. ПРИЙМАТИ ПРАВИЛЬНІ РІШЕННЯ. ВІД ЦЬОГО ЗАЛЕЖИТЬ ЖИТТЯ СОЛДАТІВ»

Фото Вадима КОВАЛЬОВА

Президент України Петро Порошенко представив особовому складу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України новопризначеного Міністра оборони України генерал-полковника Степана Полторака.

Глава держави зазначив, що новий глава відомства є досвідченим військовим, має заслужений авторитет серед військовослужбовців від солдата до генерала.

Звертаючись до новопризначеного керівника оборонного відомства, Президент зазначив, що йому належить виконати низку важливих завдань. Зокрема це стосується розробки нової оборонної стратегії, внесення змін до Воєнної доктрини і підготовки нової державної програми розвитку Збройних Сил України.

— Це великий аванс і великий виклик, але я переконаний, що він витримає. Покладаюсь на організаційний досвід генерала Полторака, його вміння розвивати логістику, організувати постачання і забезпечення бойових частин, — сказав глава держави і додав: — Війська мають бути забезпечені сучасними зразками високоточної зброї.

Говорячи про переоснащення та посилення Збройних Сил України, Петро Порошенко наголосив на необхідності якомога швидшої розробки і уточнення державного оборонного замовлення з відповідними змінами бюджету на 2015 рік.

Новопризначений міністр має ліквідувати всі бюрократичні перешкоди, які заважають Збройним Силам своєчасно отримувати необхідне забезпечення, і активізувати співпрацю з волонтерами та налагодити роботу з військкомами, наголосив Президент. «Військові комісари мають перестати бути символом корупції і стати символом героїзму. Тому військкомами мають бути авторитетні військові, які мають досвід АТО», — сказав Петро Порошенко.

Закінчуючи промову, він звернувся до присутніх зі словами: «Кожен чесний і порядний офіцер знайде захист і підтримку в мене. Я не дозволю скривдити армію, але ми маємо будувати довіру народу до своєї армії».

Глава держави також подякував генерал-полковнику Валерію Гелетею за службу на посаді Міністра оборони, а новопризначеному очільнику оборонного відомства побажав успішної і плідної роботи.

Генерал-полковник Степан Полторак своєю чергою подякував Президенту і народу України за довіру очолити військове відомство, яке сьогодні знаходиться у важкому і непростому стані ведення бойових дій, і зазначив, що чітко розуміє завдання, які поставив глава держави перед ним та Міністерством оборони. «Я пишаюся тим, що доля дала можливість мені очолити відомство, в якому працюють мужні, героїчні люди, на плечах яких сьогодні основний тягар захисту держави».

Міністр оборони звернувся до присутніх офіцерів і генералів із закликом говорити правду, щоб приймати правильні і швидкі рішення, бо від них залежить життя наших солдатів і офіцерів.

— Я переконаний у тому, що виконання тих завдань, які визначив Президент України, нададуть можливість у найближчі терміни створити Збройні Сили, якими пишатиметься народ України, — наголосив генерал-полковник Степан Полторак.

Інф. «НА»

РОБОЧА ПОЇЗДКА ГЛАВИ ДЕРЖАВИ

«НАШІ ВОЇНИ — ЦЕ НАША НАЦІОНАЛЬНА ГОРДІСТЬ!»

Президент України — Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко під час робочої поїздки до Запорізької області на острові Хортиця зустрівся з військовими, які беруть участь у антитерористичній операції та вручив державні нагороди воїнам, які виявили мужність та героїзм у захисті української землі.

Звертаючись до військовослужбовців 25-ї окремої повітряно-десантної бригади, 17-ї окремої танкової бригади, 55-ї окремої артилерійської бригади, особового складу батальйону міліції Запоріжжя та Національної гвардії, глава держави привітав їх із започаткуванням Дня захисника України, який відзначатиметься щорічно 14 жовтня. Петро Порошенко висловив сподівання, що цей день стане всенародним, загальнонаціональним святом.

СТОР. 2

●РОБОЧА ПОЇЗДКА ГЛАВИ ДЕРЖАВИ

«НАШІ ВОЇНИ — ЦЕ НАША НАЦІОНАЛЬНА ГОРДІСТЬ!»

Глава держави представив військовослужбовцям нового Міністра оборони України генерал-полковника Степана Полторака, затвердженого на посаді Верховною Радою України.

— Це — професіонал, який вже на нових засадах практично з нуля створив і розбудував Національну гвардію України. Йому і зараз поставлені надзвичайно важливі завдання: створити потужну, ефективну систему оборони України, перебудувати систему забезпечення і логістики військ, — наголосив Президент.

Петро Порошенко звернув увагу на необхідність укріплення військової дисципліни, недопущення випадків використання військових у політичних провокаціях.

— Нам є ким і чим пишатися! Наші воїни — це наша національна гордість! Збройні Сили, Національна гвардія, прикордонники заслужено успадкували військову славу тих українців, які захищали Вітчизну під час Другої світової. Захищати Вітчизну ми вчимося і на їхньому досвіді, рівно як і на досвіді Війська Запорізького, січових стрільців, вояків УПА. І вже на власному героїчному досвіді Вітчизняної війни чотирнадцятого року, — зазначив глава держави.

Петро Порошенко привітав мешканців Запоріжжя з Днем міста і з Днем визволення від німецько-фашистських загарбників.

Нагороди від Президента України отримали 26 військовослужбовців. Зокрема, орденом Богдана Хмельницького III ступеня нагороджено начальника розвідки штабу бригадної артилерійської групи 25-ї окремої повітряно-десантної бригади підполковника Олександра Шкляренка, який протягом чотирьох місяців у складі підрозділу артилерії бригади брав участь в операціях з визволення захоплених незаконними збройними формуваннями міст Красний Лиман, Ямпіль, Слов'янськ, Артемівськ, Дебальцеве, Шахтарськ та інших населених пунктів Донецької області.

Командир 25-ї окремої повітряно-десантної бригади полковник Юрій Содоль нагороджений орденом «За мужність» III ступеня. На початковому етапі операції (квітень — травень 2014 року) підрозділи бригади стійко прикривали державний кордон, охороняли та обороняли найбільш важливі об'єкти (аеродроми Мелітополя, Краматорська, Донецька, Луганська), що дозволило утримувати під контролем визначені райони.

Після завершення урочистостей глава держави відвідав церкву Покрови Пресвятої Богородиці історико-культурного заповідника «Запорізька Січ». Церква Покрови — перша, особливо шанована козаками церква на Запорозькій Січі.

Олександр КОЛЕСНИК,
Запоріжжя

Початок на 1-й стор.

●АКЦЕНТИ ПРЕЗИДЕНТА

ВСЕ — ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ВІЙСЬКА

Держава надаватиме підтримку українському виробникові та допомагатиме виходити на світові ринки. Про це Президент України Петро Порошенко заявив під час спілкування з працівниками акціонерного товариства «Мотор Січ» у Запоріжжі.

За словами Петра Порошенка, підприємство отримало державне замовлення на виготовлення 10 вертольотів Мі-8 для Збройних Сил та 3 — для Національної гвардії. «Все робиться для того, щоб робітники мали роботу, а українська армія була сильною», — наголосив Президент.

Глава держави зазначив, що Україна має унікальне виробництво, яке здатне забезпечити армію високоточною зброєю.

Президент висловив впевненість у тому, що переозброєння і переоснащення, яке відбувається в українській армії сьогодні завдяки роботі підприємств оборонного комплексу, значно підвищить її обороноздатність. «Не маю сумніву, що оновлена армія здатна нас захистити», — зазначив Петро Порошенко.

При цьому Президент наголосив, що ключовим завданням сьогодні є досягнення миру в країні. «Перед нами стоять величезні виклики, щоб зберегти суверенітет і територіальну цілісність, і надзавдання — захистити простих людей», — сказав він.

Глава держави ознайомився з роботою складального цеху, оглянув зразки продукції підприємства.

Інф. «НА»

●РІШЕННЯ ПАРЛАМЕНТУ

КОРУПЦІЯ Є НЕ МЕНШИМ ВОРОГОМ, АНІЖ ТЕРОРИСТИ

Виступаючи у Верховній Раді 14 жовтня 2014 року, Президент України Петро Порошенко, звертаючись до народних депутатів, зокрема зазначив, що як пріоритетний вніс на розгляд Верховної Ради проект закону, що передбачає створення Національного антикорупційного бюро, спеціальної структури, покликаної боротися з корупцією в середовищі найвищих посадовців держави. Бюро має бути незалежним від будь-яких політичних впливів, що стане запорукою його об'єктивності, неупередженості, ефективності.

— Я не прошу, вимагаю ухвалити цей законопроект, як і три антикорупційні ініціативи уряду. Ухвалення цих законів — наш обов'язок не лише перед народом України. Це і наше зобов'язання по Угоді про асоціацію з Європейським Союзом, по Меморандуму співпраці з Міжнародним валютним фондом, — наголосив глава держави.

За його словами, «не буде перебільшенням сказати, що в ширшому сенсі питанням обороноздатності є і пакет антикорупційних законів». «Я впевнений, що корупція є не меншим нашим ворогом, аніж бойовики, терористи чи найманці. І щоб її мінімізувати, нам потрібен теж арсенал сучасної високотехнологічної зброї», — зауважив Президент.

Глава уряду Арсеній Яценюк зазначив, що Національна антикорупційна стратегія є базовим документом щодо того, як оголосити і виграти війну по боротьбі з корупцією. «В рамках нашої Національної антикорупційної стратегії також вносяться ще чотири законопроекти, в тому числі вноситься Президентом України законопроект про Національне антикорупційне бюро, а також фактично Національний антикорупційний кодекс, який передбачає запровадження процедури моніторингу життя державних службовців і не тільки державних службовців I-III категорії (а це міністри, депутати), але в тому числі й запровадження моніторингу життя як прокурорів, так і суддів, так й інших посадових осіб державної влади, які можуть використовувати державно-владні повноваження з метою збагачення», — сказав він.

Арсеній Яценюк також наголосив, що ухвалення цих законів — крок уперед в реальній боротьбі з корупцією. Адже в Україні буде запроваджена процедура електронного декларування всіх доходів і витрат державних службовців, суддів і прокурорів. Також буде запроваджена «процедура моніторингу життя відповідного державного службовця і того, що він написав у декларації».

Відповідно до закону Національне антикорупційне бюро є державним правоохоронним органом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його компетенції, а також запобігання вчиненню нових. Завданням бюро є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці.

Верховна Рада України ухвалила пакет антикорупційних законів: Закон «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про запобігання корупції», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів», «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та «Про внесення змін до Кримінального кодексу України» (щодо посилення відповідальності за порушення виборчих прав громадян)».

Встановлюється також, що Національне антикорупційне бюро утворюється Президентом України, а його директор призначається на посаду та звільняється з неї Президентом за згодою Верховної Ради.

Верховна Рада України у вівторок проголосувала за прийняття Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо посилення відповідальності за порушення виборчих прав громадян). Закликаючи народних депутатів проголосувати за цей законопроект, Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов наголосив на необхідності його прийняття для забезпечення «чесних та прозорих виборів».

«Раніше влада займалась фальшуванням виборів, а тепер влада вводить кримінальну відповідальність за фальшування виборів», — сказав він, додавши, що законом запроваджується кримінальна відповідальність «за будь-яку спробу сфальшувати вибори в округах і вплинути на волю наших виборців». «Це принципові відмінності, які відбулися в нашій країні», — наголосив керівник Парламенту.

Україна напередодні виборів, то ж основне зараз — забезпечити їхню прозорість, чесність і демократичність.

— Ми пропонуємо парламенту підвищити кримінальну відповідальність і встановити конкретну чітку відповідальність за підкуп виборців, за фальсифікацію виборчої документації, за підробку бюлетенів і протоколів, за незаконне захоплення виборчих скринь, за будь-які спроби фальсифікації виборчого процесу, — пояснив суть закону Арсеній Яценюк і зазначив: — Основна проблема, яка сьогодні є в Україні, — це підкуп виборців. Це повинно переслідуватись по закону.

Законом «Про внесення змін до Кримінального кодексу України» (щодо посилення відповідальності за порушення виборчих прав громадян)» забезпечено додатковий захист виборчих прав громадян, посилено відповідальність за їхнє порушення задля недопущення негативних наслідків під час проведення наступних виборів та референдумів тощо.

Після ухвалення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів» Олександр Турчинов зазначив, що відповідно до його приписів «всі офшорні рахунки і фірми, якими прикривають приватизацію, привласнення нерухомості й інших активів, все одно повинні будуть показати головного вигодоодержувача». Закон про визначення кінцевих вигодоодержувачів зробить економічну систему прозорою й унеможливить корупцію.

За його словами, з ухваленням цього закону не буде жодної можливості «приховати справжнього власника об'єкта нерухомості або ЗМІ». Цей законодавчий акт, на переконання Олександра Турчинова, сприятиме прозорості економічної системи, «щоб корупціонери не могли сховатися за офшорні структури».

Підготувала Світлана ЯРОВА,
«Народна армія»

ХРОНІКА АТО

СВІТ НЕ БАЧИТЬ ПІДСТАВ ДЛЯ СКАСУВАННЯ САНКЦІЙ ПРОТИ РФ

У чора в Маріуполі був день жалоби у зв'язку із трагічною загибеллю мирних жителів внаслідок обстрілу терористами селища Сартана. Як повідомив на брифінгу речник Інформаційно-аналітичного центру Ради національної безпеки і оборони Андрій Лисенко, встановлено, що 14 жовтня в цьому районі активну розвідку вів російський безпілотник. О 14:30 терористи розпочали обстріл відділу прикордонної служби «Сартана» з установок «Град», розташованих у районі захопленого н.п. Широкіне. Внаслідок обстрілу втрат серед прикордонників немає. Вогонь коригувався безпосередньо з безпілотника. Оскільки в цей час на околиці селища проходив похорон, терористи перенесли вогонь туди. Снаряд влучив безпосередньо в жалобну процесію. За попередніми даними, загинули 7 мешканців селища Сартана, 18 зазнали поранень.

окупованим Кримом. Поблизу Донецька спостерігався літак радіоелектронної розвідки, який перетнув кордон України в районі селища Успенка Донецької області.

У цілому ситуація в зоні АТО істотно не змінилася. Загиблих за минулу добу немає, підтверджено дані про 12 поранених.

Активність терористів, які продовжують порушувати режим припинення вогню, концентрується переважно в районі аеропорта Донецька, Дебальцевого та Щастя.

У донецькому аеропорту терористи 4 рази обстріляли позиції сил АТО з мінометів та артилерії і двічі йшли на штурм. Всі напади відбито. У районі м. Дебальцеве Збройні Сили відбили атаку на базовий табір сил АТО. Напади здійснювалися після артобстрілів.

За оперативними даними, бойовики передислоковують живу силу та техніку. Вони посилюють незаконні збройні формування на південному напрямку. Зокрема, позавчора близько Новоазовська зафіксовано новоприбулий чисельний спецпідрозділ військової розвідки РФ. Військовослужбовці зазначеного підрозділу своєї приналежності до ЗС РФ не приховують.

14 жовтня Президент України Петро Порошенко провів телефонну розмову з Президентом Російської Федерації. Під час розмови було підтверджено необхідність неухильного дотримання домовленостей щодо припинення вогню і відведення військ. Співрозмовники узгодили порядок денний і формат зустрічі під час саміту «Азія–Європа», який відбудеться 16–17 жовтня в Мілані.

Загалом тенденція до активізації повітряної розвідки незаконними збройними формуваннями зберігається. Роботу безпілотників 10 разів фіксували на маріупольському напрямку, біля Донецька та вздовж адмінкордону з тимчасово

СИТУАЦІЯ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ ЗОНИ АТО

У Харкові неподалік міського аеропорту розпочато роботи з облаштування першого тимчасового містечка для вимушених переселенців із зони проведення АТО. Містечко міститиме будинки-модулі, надані Україні урядом Німеччини як гуманітарна допомога. Нагадаємо, що ще два такі містечка будуть розміщені поблизу Дніпропетровська та Запоріжжя. Загалом усі три модульні містечка розраховані на досить комфортне проживання близько 4000 мешканців.

До 38 районів та міст Донецької області надійшов перший транш жовтневих соціальних виплат у сумі понад 166 млн гривень. Станом на 13.10.2014 р. виплачено допомогу в сумі майже 124 млн гривень. До 16 районів та міст Луганської області надійшли кошти в сумі понад 68 млн гривень. На виплату державної допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової допомоги дітям станом на 13.10.2014 р. управлінням соціального захисту населення виділено близько 2,8 млн гривень.

На тлі погіршення криміногенної ситуації на Донбасі тривають збройні сутички між незаконними збройними формуваннями терористів та російськими найманцями щодо перерозподілу сфер впливу. Зокрема, бойовики «ЛНР» змагаються в цьому з козаками «Всевеликого Війська Донського РФ» отамана Козіцина. Черговим приводом для конфліктів стало бажання різних банд контролювати збирання та вивезення до Росії брухту.

Через обстріли терористів у Тельманівському районі Донецької області пошкоджено магістральні лінії електромереж та призупинено постачання електроенергії зі Старобешевської ТЕС до підстанцій м. Маріуполь. Електропостачання міста здійснюється лише частково, є загроза знеструмлення частини підприємств Маріупольського металургійного комбінату ім. Ілліча та «Азовмашу». Над відновленням електромереж працюють бригади ремонтників «Донецькобленерго» та підрозділи ДСНС.

РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ НА ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Державний секретар США Джон Керрі після зустрічі з міністром закордонних справ Росії Сергієм Лавровим у Парижі заявив про необхідність виконання 12 пунктів «мінських домовленостей». Зокрема, Джон Кері наголосив, що мають припинитися обстріли донецького аеропорту та інших місць на Сході України, іноземні війська й озброєння мають вийти з України, а всі заручники, зокрема, Надія Савченко, мають бути звільнені.

Прем'єр-міністр Фінляндії Александр Стубб заявив, що Росія намагається налякати інші країни. «Є відчуття, що у сфері зовнішньої політики ведеться залякування, а також здійснюється дестабілізація кордонів сусідів у різних масштабах», — зазначив він.

Президент Фінляндії Саулі Ніїністе заявив, що Фінляндія підтримує санкції ЄС проти Росії і засуджує анексію Криму. Він закликав Росію поважати режим припинення вогню і конструктивно ставитися до обговорення майбутнього Східної України.

Спікер уряду Німеччини Штеффен Зайберт заявив про відсутність підстав для скасування або послаблення санкцій проти РФ, попри заяви Москви стосовно відведення підрозділів регулярної армії від російсько-українського кордону. Німецький чиновник зазначив, що завершення навчань є важливим, але недостатнім кроком на шляху врегулювання української кризи.

МЗС Франції заявило про неможливість поки що відправити перший із двох десантних кораблів класу «Містраль» до Росії у зв'язку із ситуацією в Україні.

За повідомленнями Інформаційно-аналітичного центру Ради національної безпеки і оборони України

МОНІТОРИНГ ЗОНИ КОНФЛІКТУ

В УКРАЇНІ ПРАЦЮЄ ПОНАД 300 СПОСТЕРІГАЧІВ ОБСЄ

Глава спеціальної спостережної місії (ССМ) ОБСЄ в Україні Ертугрул Апакан днями під час прес-конференції в Києві заявив, що на сьогодні організацію в Україні представляють більше 300 осіб.

— Ми прибули сюди в березні, тоді нас було 20, зараз нас більше 300 спостерігачів з 41 країни світу», — сказав Апакан. За його словами, представники місії перебувають не тільки на Донбасі та Луганщині, а й ще у десяти областях по всій країні. ССМ спостерігає за ситуацією і звітує перед Постійною Радою у Відні. Крім того, Апакан зазначив, що більше третини всієї місії функціонує саме в «зоні безпеки». — Наш принцип — об'єктивність та неупередженість. Ми лише спостерігаємо та фіксуємо, — сказав він. Керівник місії наголосив, що її представники вітають і заохочують всі кроки з деескалації та нормалізації ситуації на Сході України. Говорячи про моніторинг роботи спільного Центру з контролю і координації, який був утворений Міністерством оборони України у співпраці з військовими представниками РФ, Апакан висловив сподівання, що ця установа «допоможе організувати ефективне і тривале припинення вогню, а також покладе край збройній конфронтації на Сході України».

Відповідаючи на запитання про функціонування безпілотників, він відповів, що на даному етапі йдеться про чотири «високотехнологічні апарати». Попри те, що зібрану ними інформацію оцінюють як украй важливу, БПЛА не замінять роботу спостерігачів, лише допоможуть поглибити моніторинг у зоні конфлікту на Сході. Апакан не уточнив конкретну кількість БПЛА, які будуть задіяні в роботі, однак запевнив, що зараз ведеться активна робота з підготовки їхнього запуску.

«Що стосується моніторингу кордону, то ми готові взятися за цю роботу» — зазначив Апакан.

Олексій МАЗЕПА, «Народна армія»

●ВІЙСЬКОВИЙ БЮДЖЕТ

ПРОГНОЗ «ФІНАНСОВОЇ

Оборонний бюджет нашої країни фактично за всі роки незалежності формувався за остаточним принципом, тому його характеризували через різні метафоричні словосполучення: «бюджет проїдання», «бюджет необоронних видатків», «бюджет затягування пасків». Ситуація на Сході України дала чітко всім зрозуміти, що гарантувати незалежність та цілісність нашої державі може лише боєздатне, оснащене ефективною зброєю і добре навчене військо, а для цього необхідні кошти.

Директор Департаменту фінансів Міністерства оборони України генерал-лейтенант Іван МАРКО:

— Керівництвом Міністерства оборони та Генерального штабу вживаються заходи щодо належного забезпечення потреб Збройних Сил, у першу чергу для відновлення боєздатності озброєння та забезпечення діяльності військ в осінньо-зимовий період.

Гарантувати оборону держави може лише сучасне, оснащене якісною зброєю, навчене військо.

З метою визначення правових підстав організації фінансової системи в особливий період Міністерство оборони неодноразово наполягало на необхідності прийняття закону про фінансову систему України в особливий період. Даний законопроект доопрацьований Міністерством фінансів, погоджений із зацікавленими міністерствами та підготовлений для розгляду урядом та Верховною Радою України.

Успіх і результат війни залежить не тільки від солдатів зі зброєю в руках, а також від стану економіки і фінансів, ефективного управління цими фінансами і жорсткого контролю за їхнім використанням.

Таким чином, виходячи із завдань, визначених Президентом України щодо створення боєздатних Збройних Сил, ураховуючи нові виклики та загрози, стан наявного озброєння та військової техніки, утримання необхідної чисельності особового складу, обґрунтована потреба Міністерства оборони на 2015 рік становить 47,2 млрд грн.

На мою думку, при фінансуванні війська краще орієнтуватися на його реальні потреби, аніж на відсоток ВВП.

Тому в наступному році заради зміцнення безпеки держави оборонний кошторис неодмінно має стати «бюджетом розвитку» Збройних Сил України.

Водночас треба зважити на те, що війна призводить до величезних витрат, а національна економіка нині обтяжена багатьма проблемами.

А ось, наприклад, починаючи з 2008-го, кілька років поспіль при сталому зростанні валового внутрішнього продукту видатки на потреби оборони, як не дивно, навпаки зменшувалися та становили щороку менше 1% від ВВП. Тенденція хронічного недофінансування призвела до того, що у 2010–2013 роках за станом витрат на потреби оборони серед країн Європи Україна посідала передостаннє місце, обійшовши в цьому рейтингу лише Молдову.

В умовах цьогорічної необхідності значного та оперативного зміцнення військової потужності держави оборонний бюджет досяг рекордної суми у 27,1 млрд гривень, що на 11,9 млрд грн більше (15,2 млрд грн, 0,96% від ВВП) проти минулого року. З цих коштів вже отримано 20,3 млрд грн, але використано лише 14,8 млрд грн. При цьому левова частка коштів пішла на виплату грошового забезпечення та заробітної плати — 9586,0 млн грн, другим за сумою витрат стало придбання паливно-мастильних матеріалів на суму 1259,5 млн грн і лише 526,2 млн грн було витрачено на закупівлю озброєння та військової техніки та 3420,4 млн грн — на інші нагальні потреби.

Чому не вдалось оперативно освоїти виділені кошти? В цього є кілька причин. Зокрема, стаття 49 Бюджетного кодексу вимагає оплату послуг виключно після отримання товарів та надання послуг. Затримує процес переоснащення війська доволі тривалий виробничий цикл ремонту озброєння та військової техніки. Даються взнаки й дещо обмежені можливості промисловості України, через що використання коштів здійснюється по мірі надходження речового майна та паливно-мастильних матеріалів для потреб Збройних Сил України. Треба зазначити, що вже вкотре на заваді стає тривалий термін проведення процедур закупівель. Звичайно, сьогодні можливе здійснення державних закупівель за переговорною процедурою зі скороченим терміном, але застосовуються вони виключно на центральному рівні в разі першочергової потреби Міноборони.

Тому, виходячи із реальних економічних можливостей держави, Міністерством оборони України визначено мінімальну потребу в коштах на 2015 рік, яку було включено до бюджетного запиту.

— Наступного року на оборонні видатки ми сподіваємось одержати 47,2 млрд гривень фінансування (2,68% від ВВП. — **Авт.**), — розповідає директор Департаменту фінансів Міністерства оборони України генерал-лейтенант Іван Марко. — З цієї суми 14,2 млрд грн передбачається направити на розвиток нового озброєння і військової техніки, 3 млрд грн спрямувати на підготовку Збройних Сил, 30 млрд грн коштуватиме утримання війська.

Слід зазначити, що під час бюджетного планування на 2015 рік найбільше зросло фінансування, порівняно із затвердженими цьогорічними показниками, на потреби розвитку озброєння та військової техніки. Майже на 10639,2 млн грн збільшаться видатки на створення новітніх зразків ОВТ, проведення НДДКР, виробництво військово-транспортного літака Ан-70 та Єдиної автоматизованої системи управління, відновлення боєздатності близько 70 літаків, 74 вертольотів, 5 зенітно-ракетних комплексів, 529 одиниць військової техніки тощо.

Видатки на виплату грошового забезпечення та заробітної плати у 2015 році порівняно з 2014-м вважають за необхідне збільшити на 3848,7 млн грн. Насамперед це пояснюють зростанням чисельності особового складу і виплатою додаткової грошової винагороди з 1 січня 2015 року всім категоріям військовослужбовців у розмірі 100% (на цей час цю винагороду в повному розмірі отримують військовослужбовці льотного та наземного складу авіації, ВМС, ВДВ та спецпризначення).

Разом з тим нещодавно Указом Президента України було затверджене рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо перегляду умов грошового забезпечення військовослужбовців, зокрема збільшення у його структурі питомої ваги посадових окладів та окладів за військовим званням.

На забезпечення державних соціальних гарантій військовослужбовців наступного року в бюджетному запиті закладено 150,8 млн грн, на будівництво та придбання житла для

ПОГОДИ» НА РІК

Видатки на виплату грошового забезпечення та заробітної плати

Розміри грошового забезпечення за типовими посадами

Посада	2014 рік (винагорода 60%)	2015 рік (винагорода 100%)
Офіцери		
Ком. бригади	6501	8126
Ком. батальйону	5591	6989
Ком. роти	5096	6370
Ком. взводу	3885	4856
Військовослужбовці за контрактом		
Гол. старшина (9 т.р.)	4035	5044
Ком. танка (6 т.р)	3131	3914
Стрілець (2 т.р.)	2341	2927

Фонд оплати праці на 2015 рік необхідно збільшити на 3 848, 7 млн грн у зв'язку з:

— виплатою щомісячної додаткової грошової винагороди з 1 січня 2015 року всім категоріям військовослужбовців в розмірі 100%;

Примітка. *Постановою КМУ від 22.09.2010 № 889 встановлено виплату винагороди у розмірі до 100% грошового забезпечення льотчикам і наземним авіаспеціалістам, особовому складу ВМС, десантникам.*

— зростання чисельності особового складу

Структура видатків Міністерства оборони на 2015 рік

Тилове забезпечення особового оскладу — 5 596,8 млн грн

1 945,3 млн грн — речове та лазне-пральне забезпечення:

– придбання 200,6 тис. комплектів обмундирування;

– відновлення запасів речового майна;

– лазне-пральне обслуговування особового складу;

2 086,2 млн грн — закупівля ПММ:

– придбання 42,1 тис. тонн пального;

– часткове відновлення непорушних запасів;

1 565,3 млн грн — забезпечення харчуванням.

сімей військовослужбовців — 2360,5 млн грн, а це близько 7009 квартир. Якщо згадати той факт, що на квартирному обліку нині перебувають 44,5 тис. військовослужбовців, багатьох ці цифри не потішать. Але в порівнянні з попередніми роками це є безперечним проривом у вирішенні задавненої проблеми.

Також планується значно підвищити витрати на тилове забезпечення війська. Цього року затверджені в кошторисі витрати становили 1903,0 млн грн, а от наступного року запланували витратити 5596,8 млн грн. При фінансуванні в повному обсязі ці кошти спрямують на придбання 200,6 тис. комплектів обмундирування, відновлення запасів речового майна, придбання 42,1 тис. тонн пального, а також на забезпечення харчуванням (1565,3 млн грн).

Здавалось би, не зовсім логічно забезпечувати армію новим озброєнням і при цьому скорочувати обсяги бойової та професійної підготовки. Погодьтеся, який зиск від нової зброї, якщо особовий склад не вміє її використовувати? Тому на реалізацію планів бойової підготовки планується теж суттєво збільшити обсяги фінансування. На думку військових фінансистів, сума у 2941,9 млн грн дозволить здійснити підготовку екіпажів Повітряних Сил, армійської та морської авіації, утримувати контингенти за кордоном, забезпечити участь в міжнародних операціях «Блексіфор», «Сі Бриз», а також здійснити підготовку військових фахівців, зокрема, курсантів-льотчиків, курсантів механізованих, артилерійських, танкових спеціальностей та резервістів.

На думку експертів, бюджет воюючої армії — це завжди збільшені затрати. У будь-якому випадку потрібно виправити помилку, якої протягом 23 років припускались відносно нашої армії. У світі вважається, що коли більше 40% коштів витрачається «на проїдання», такий бюджет уже можна вважати катастрофічним. Аналіз показників за останні 15 років у нашій країні показав, що оборонний бюджет від 62% до 80% і більше був саме бюджетом «проїдання». Зрозуміло, що за таких умов армія не може нормально розвиватися. Перш за все необхідно, щоб армія була добре забезпечена соціально, була мотивація у службі, щоб її не вважали деморалізованою та деградуючою, а для цього необхідно створювати умови. Але це в жодному разі не означає, що таке потрібно робити за рахунок бойової підготовки або розвитку озброєння.

Зрозуміло, що реалізація всіх завдань залежатиме від реальних обсягів видатків, які будуть передбачені Міністерству оборони в Законі України «Про державний бюджет України на 2015 рік». Виділення асигнувань у запропонованих обсягах дозволить забезпечити першочергові потреби та виконати найважливіші завдання із підвищення боєздатності війська, покращення його тилового забезпечення. Найголовніше змінити пріоритети — перейти від бюджету «проїдання», до бюджету розвитку.

Дмитро ШИМКІВ, заступник голови Адміністрації Президента з питань адміністративних, соціальних та економічних реформ:

— Одним із завдань програми «Стратегія-2020» є реформа системи національної безпеки та оборони. За програмою, зокрема, планується збільшити кількість військовослужбовців з 2,8 до 7 на 1000 жителів. Україна планує до 2020 року збільшити витрати на армію з 1 до 5% від ВВП. «Стратегія-2020» передбачає понад 60 реформ. Серед ключових показників, яких планується досягти, також підвищення до 16 тис. доларів частки ВВП на душу населення, залучення до $40 млрд прямих іноземних інвестицій.

КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ

БЕЗПЕКА	Україна сьогодні	Україна 2020	Максимальне та мінімальне значення серед країн ЄС	Пояснення
Військові витрати, % від ВВП	1,02%	5%	2,4%....0,5% (Греція....Люксембург)	Україна — дані Держбюджету (2013). Інші — за даними SIPRI (2013): Росія — 4,1%, Ізраїль — 5,6%
Чисельність професійних військових на 1000 населення	2,8	7	13,4....1,8 (Греція....Люксембург)	За даними IISS (2012). Ізраїль — 22, Сінгапур — 15,6, Кіпр — 11, Туреччина — 8,7
Довіра експертного середовища до суду		60%		Опитування експертного середовища (адвокати, юристи)
Оновлення кадрового складу державних службовців (правоохоронні органи, судді, прокуратура, влада)		70%		За даними державної статистики
Ліміт частки одного постачальника в загальному обсязі закупівель будь-якого енергоресурсу	60%	30%		Частка російського газу у 2013 році в загальному енергетичному балансі — 60%

А ЯК У НИХ?

НІМЕЧЧИНА

Аналітики британського тижневика Jane's Defence Weekly (JDW) прогнозують, що оборонний бюджет Німеччини 2015 року скоротиться на 140 мільйонів євро.

Так, у ході першого читання федерального бюджету в Бундестагу Міністр оборони Урсула фон дер Ляєн заявила, що наступного року на оборону планується витратити 32,26 мільярда євро, що на 140 мільйонів євро менше проти 2014 року (32,4 мільярда євро). Отже, бюджет буде скорочений на 0,4% і становитиме близько 1,09% від ВПП Німеччини.

На 200 мільйонів євро планується зменшити витрати на закупівлю озброєнь і військової техніки. В першу чергу 2015 року кошти будуть виділені на реалізацію програми поставки літаків ВТА А-400М, винищувачів «Тайфун», бойових машин піхоти «Пума». Надалі Міноборони ФРН планує до 20% військового бюджету витрачати на придбання нових зразків.

Урсула фон дер Ляєн вважає збільшення оборонних витрат до 2% від ВВП «перспективною метою» Бундесверу. Водночас вона пропонує зосередитися на ефективності використання виділених коштів.

ПОЛЬЩА

Польща наступного року не планує збільшувати оборонні видатки.

— У 2015 році ми не будемо збільшувати витрати на оборону, збережемо їх у процентному відношенні на рівні поточного року, — сказав прем'єр-міністр республіки Дональд Туск, висловивши сподівання, що витрат на оборону в розмірі 2% ВВП, які рекомендує НАТО, країна досягне вже 2016 року.

За його словами, це рішення пов'язане з необхідністю заплатити 2015 року за постачання у країну винищувачів F-16. Про свій намір збільшити рівень фінансування армії до 2% ВВП, що становить близько 813 млрд дол., Президент Польщі Броніслав Коморовський повідомив під час візиту до Варшави президента США Барака Обами, який заявив про намір розширити присутність НАТО в Центральній і Східній Європі.

ЧЕХІЯ

Чехія планує збільшити витрати на оборону до 2015 року в півтора раза. Отже, чеський оборонний бюджет буде поступово доведено до 1,4% від ВВП до 2020 року.

На 2014 рік у бюджеті на оборону було передбачено 41,99 млрд крон ($1,97 млрд), що становить 1,08% від ВВП згідно з даними, опублікованих чеським Міністерством оборони.

Відповідно до нового плану бюджет наступного року затвердили в розмірі 43,4 мільярда крон (2 мільярди доларів США), що дещо більше суми, запропонованої Міністерством фінансів країни. У 2016 і 2017 роках оборонні витрати повинні збільшитися до 44 мільярдів крон.

ЛИТВА

Оборонний бюджет Литви на наступний рік має бути на третину більше нинішнього. Про це свідчить оприлюднений проект держбюджету країни на 2015 рік. Відповідно до нього асигнування для Міноборони наступного року становитимуть 424 500 000 євро, повідомляє Delfi.lt.

Прес-секретар Міноборони Литви повідомила, що згідно з нинішніми підрахунками фінансування сфери оборони наступного року становитиме 1,11% від ВВП. Це набагато менше за умову НАТО — 2% від ВВП.

Міністр оборони Литви Юозас Олякас сказав, що Литва «повинна вдаватися до додаткових заходів в питанні безпеки власної країни і зобов'язань перед НАТО». «Основними напрямами є краща підготовка наших військових підрозділів, модернізація армії, зброя ППО і протитанкова зброя, бойові машини піхоти, поліпшення інфраструктури і забезпечення функцій приймаючої сторони, щоб союзники мали змогу належним чином тренуватися і проводити навчання», зазначив посадовець.

За матеріалами, наданими Департаментом фінансів МО України, підготувала Тетяна МОРОЗ, «Народна армія»

Народна армія
16 жовтня 2014 року

●УКРАЇНА — НАТО

АЛЬЯНС ПІДТВЕРДИВ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ

У штаб-квартирі НАТО у Брюсселі делегація України на чолі із заступником Секретаря Ради національної безпеки і оборони України — головою української частини Спільної робочої групи Україна-НАТО з питань воєнної реформи високого рівня генерал-полковником Михайлом Ковалем взяла участь у черговому засіданні Спільної робочої групи з питань воєнної реформи.

Захід проводився під головуванням заступника Генерального секретаря НАТО з політичних справ та політики безпеки Террі Стаматопулоса.

Як повідомляє Управління преси та інформації МО України, у ході засідання глава української делегації ознайомив присутніх з воєнно-політичною обстановкою в Україні та перспективами її подальшого розвитку, а також пріоритетними напрямами діяльності Президента та уряду України із забезпечення національної безпеки. Окрему увагу було приділено роботі, що ведеться в межах Комплексного огляду сектору безпеки і оборони України.

Присутній на засіданні заступник Міністра оборони України з питань європейської інтеграції Ігор Кабаненко окреслив пріоритети співробітництва України з Альянсом в оборонній сфері, зробивши наголос на практичному зміцненні оборонних можливостей Збройних Сил України. Він детально зупинився на імплементації трастових фондів, започаткованих за результатами засідання Комісії Україна-НАТО на вищому рівні у вересні цього року. Він також окремо наголосив на важливості гармонізації проектів та програм багатостороннього та двостороннього співробітництва, спрямування їх на досягнення конкретних практичних результатів.

Учасників засідання також було проінформовано про плани розвитку Збройних Сил України, актуальні питання підтримки реалізації зазначених завдань з боку НАТО та запропоновані практичні кроки щодо їхньої реалізації.

Представники країн-членів Альянсу наголосили на ключовій ролі Спільної робочої групи з питань воєнної реформи в подальшому реформуванні національного сектору безпеки і оборони нашої держави, підтвердили свою готовність до всебічної підтримки України у виконанні згаданих завдань, зокрема спрямованих на розвиток бойових можливостей, удосконалення військової освіти, боротьбу з корупцією та професійну підготовку персоналу.

●ПІДГОТОВКА КАДРІВ

З ПОПРАВКОЮ НА ДОСВІД АТО

Уже третій тиждень поспіль на всіх навчальних місцях Міжнародного центру миротворчості та безпеки Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного лунають постріли та вибухи, не змовкає потужний гуркіт бойових машин, ухають гармати. Тут проводять практичні навчання курсанти факультетів бойового застосування військ, загальновійськового і підготовки спеціалістів інженерних військ та військ радіаційного, хімічного й біологічного захисту. Цього тижня до них приєднався і особовий склад факультету ракетних військ та артилерії.

Особливістю цього польового виходу, як зазначив начальник табірного збору полковник Артур Луньков, є суттєве коригування змісту навчальних програм з урахуванням отриманих інформаційно-аналітичних матеріалів щодо застосування військових частин (підрозділів) у зоні проведення антитерористичної операції (АТО). Основні акценти під час вивчення тактичних, тактико-спеціальних дисциплін зроблені на поглибленому вивченні порядку ведення бойових дій у населених пунктах, організації засідок на дорогах і відкритій місцевості та боротьби з ними, евакуації поранених з поля бою, дії при зустрічі з противником уночі, здійснення охорони та оборони, повсякденної діяльності підрозділів, розташованих у базових таборах, порядку цілевказання та корегування артилерійського вогню, особливості дій у сторожовій охороні та організації патрулювання (дозору), особливості ведення дій на замінованій місцевості тощо.

Начальник табірного збору полковник Артур ЛУНЬКОВ:

— Якщо раніше ми виходили на полігон на два тижні, то цього року — на три. Тобто вже збільшилася практична складова підготовки курсантів. Якщо співвідношення нічних і денних занять становило 30% на 70%, то цього разу на заняття у вечірній та нічний час ми виділяємо на 10% більше. Заняття з тактичної підготовки обов'язково проводяться із застосуванням техніки. Причому БМП-2, БТР-80, Т-64Б переміщуються по навчальних полях не по підготовлених заздалегідь маршрутах. Ми більше акцентуємо увагу на орієнтуванні на місцевості вночі та особливу увагу приділяємо військово-медичній підготовці. Як і раніше, всі тренування відбуваються на єдиному тактичному тлі.

Детальніше на змінах у підготовці військових фахівців з урахуванням досвіду застосування підрозділів Збройних Сил України в АТО зупинився заступник начальника факультету бойового застосування військ з навчальної та наукової роботи — начальник навчальної частини підполковник Олександр Гулима. За його словами, фактично всі кафедри внесли зміни у свої програми. Корективи торкнулися чи не кожної військової дисципліни.

Зазнали суттєвих змін і програми інших предметів навчання. Скажімо, у водінні бойових машин, зокрема в обмежених проходах, приділено увагу правилам і методиці подолання мінно-вибухових загороджень, залізничних переїздів, бар'єрних елементів з використанням колійних мостів, водіння в лісі, вузькими вулицями населених пунктів, в тунелях, серед руїн будинків, постановку машини в окоп та вихід з нього на блокпост тощо.

Вже другий рік на кафедрі тактико-спеціальних дисциплін викладають предмет «Бойова система виживання воїна». І навіть у цей, здавалось би, новий предмет внесені суттєві доповнення. Зокрема збільшено кількість годин на вивчення теми «Переміщення по території, захопленій противником». У ході її засвоєння вивчаються дії під час виходу із оточення.

У підготовці фахівців інженерних військ актуальними питаннями на сьогодні є виявлення та знешкодження саморобних вибухових пристроїв, зокрема фугасів, розмінування доріг загального користування та населених пунктів, інженерне обладнання блокпостів тощо.

— Цей польовий вихід відрізняється динамікою проведення занять. Відбулись додаткові тренування з облаштування блокпостів, базового табору, організації бойової охорони. Цього разу ми виконали чимало вправ відповідно до останнього курсу стрільб, зокрема з озброєння бойових машин у русі. Провели групові вправи на місцевості з управління підрозділами механізованих військ із застосуванням штатного озброєння та військової техніки. Вкотре відбулись тренування на базі навчально-тренувального комплексу психологічної підготовки. Нас готували до можливого виконання завдань у зоні антитерористичної операції. Ми розуміємо, що повинні готуватися до будь-якого розвитку подій, — підсумував від імені своїх товаришів головний сержант факультету бойового застосування військ молодший сержант Артем Блінов з випускного курсу.

Заступник начальника факультету бойового застосування військ з навчальної та наукової роботи — начальник навчальної частини підполковник Олександр ГУЛИМА:

— На кафедрі тактики у зміст навчальних дисциплін «Тактика», «Управління діями механізованих підрозділів», «Управління діями танкових підрозділів» включено окрему тему: «Дії підрозділу (тактичної групи) під час виконання завдань в АТО (стабілізаційних, спеціальних операціях)». На кафедрі вогневої підготовки тепер додане вивчення та практичне виконання вправ стрільб, зокрема з АК-74 через бійниці бойової машини (автомобіля) під час коротких зупинок та в русі, а також стрільба з місця по груповій цілі й цілях зі зміною вогневої позиції, і з підствольного гранатомета. Зі снайперської гвинтівки тепер вчимо стріляти з місця по цілях, що з'являються, на різних відстанях у складі снайперської пари. А під час виконання вправ стрільб з гранатометів ГП-25 та АГС-17 передбачена стрільба із закритих вогневих позицій навісною траєкторією. Також у програму навчальної дисципліни включено вивчення гранатомета СПГ-9.

Як зауважив заступник начальника академії з навчальної роботи — начальник навчального відділу полковник Андрій Слюсаренко, всі ці та інші нововведення здебільшого відпрацьовуються під час практичних занять на польовій навчально-матеріальній базі. До речі, слід зауважити, що на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки вже створені такі об'єкти, як блокпост, базовий табір, інженерне містечко та елементи житлового кварталу тощо.

Польовий вихід курсантів триває. Вони навчаються воювати із урахуванням досвіду, набутого частинами Збройних Сил України, що брали участь в антитерористичній операції на Сході країни. Тож, можна сказати, що курсанти сьогодні вчаться в умовах, максимально наближених до бойових.

Віталій СТЕЧИШИН,
«Народна армія».
Фото автора

З ІСТОРІЇ СВІТОВОГО ДОСВІДУ

ХОРВАТСЬКИЙ ШЛЯХ ДО ПРОЦВІТАННЯ

Багато хто на початку 90-х років минулого сторіччя не міг зрозуміти, чому Югославія — одна з найрозвинутіших країн соціалістичного табору — раптом опинилася в найгіршому серед східноєвропейських сусідів стані. У складі Соціалістичної Федеративної Республіки Югославія (СФРЮ) Хорватія була чи не найуспішнішою. І раптом — з розпадом Радянського Союзу і Варшавського договору — у Східній Європі почалися зміни, які супроводжувалися військовими діями.

Рука «старшого» брата

Конфлікт у Хорватії розпочався 1991 року з активних дій Сербії, яка намагалася зашкодити відокремленню Хорватії від Югославії. Збройні формування Сербської Країни брали в ньому активну участь. Згодом Міжнародним трибуналом по колишній Югославії було доведено, що лідер РСК Милан Мартіч мав домовленість із президентом Сербії Слободаном Мілошевичем щодо приєднання Республіки Сербська Країна до Сербії і створення єдиної сербської держави. Сама по собі виникає аналогія з концепцією «Русского мира» — той же стиль реалізації: підкуп лідерів, створення збройних формувань, допомога зброєю, військами, потужний тиск на країну через дестабілізацію ситуації в ній.

Безперечно, в основу ідеології країнських сербів був покладений їхній етнічний зв'язок із Великою Сербією, але найбільше впливала на внутрішній конфлікт у Хорватії активна позиція Сербії, яка не бажала миритися з розпадом СФРЮ, хоча водночас не змогла запропонувати належної альтернативи подальшого розвитку південних слов'ян у складі єдиної держави — Югославії або Сербії.

Серби по праву більш численного народу вважали себе «стрижнем» Югославії, навколо якого повинні були згуртуватися представники інших національностей. Однак цього не сталося, бо в запропонованому варіанті єдності не було того, що могло б спонукати різні народи гуртуватися навколо «старших» братів. І знову ж таки це дуже нагадує ситуацію з Росією, яка за будь-яку ціну намагається об'єднати навколо себе колишні республіки Радянського Союзу здебільшого шляхом брутального економічного та політичного тиску.

Але повернемося до Хорватії. До початку сепаратистської активності там мирно жили хорвати і серби, католики і православні. Християни незалежно від конфесійної приналежності завжди могли порозумітися з мусульманами. З початком конфлікту на Балканах миротворцям (серед яких були й українці) неодноразово доводилося чути від місцевих країнських сербів, що їм краще було б залишитись у складі Хорватії, передусім — через вищий рівень життя. При цьому багато місцевих мешканців не розуміли, для чого змінювати те, що давно сформоване і налагоджене. Тим часом конфлікт, який постійно підігрівався ззовні, набирав обертів. З обох боків гинули люди, тож ненависть помалу роз'єднувала людей на етнічному і релігійному підґрунті. Найбільше страждали змішані родини, в яких сплелися хорватські і сербські коріння.

Ізольована з усіх боків Сербська Країна ледве виживала, економіка перебувала в жалюгідному стані, населення животіло у злиднях. При цьому велись активні бойові дії, і чи не єдиними, хто отримував заробітну плату, були бійці армії країнських сербів. «Старша сестра» Велика Сербія безперервним фінансуванням заохочувала країнських сербів до більш рішучих дій. І знову ж так напрошується аналогія з діями Росії на Донбасі, а до того — у Придністров'ї та Абхазії.

До речі, і тоді від сербів можна було почути, що братський російський народ не забуває про них. У тій війні набували бойового досвіду й російські «брати» — кадрові військові, переважно підготовлені до ведення диверсійної роботи. Звичайно, це робилося приховано і виключно «на добровольчих засадах».

Європейський вибір

Хорватія відстояла свою незалежність та суверенітет дуже дорогою ціною. Треба віддати належне громадянам, які згуртувалися навколо національної ідеї, попри звинувачення їх у фашизмі. Часто від сербів можна було почути слово «усташі» (ультраправа хорватська організація, яка виникла у 20-ті роки минулого століття внаслідок утиску хорватів королем Югославії Олександром І).

Отже, всіх, хто хотів жити в Хорватії, зорієнтований на Європу, серби таврували «усташами». Так само, як сьогодні «великороси» вішають ярлик «бандерівців» або «дивізії СС «Галичина» на всіх громадян України, які прагнуть жити в Європейському Союзі або хоча б за межами «Русского мира».

Хорватія доклала величезних зусиль до реформування своїх збройних сил та їхнього переозброєння. За два роки майже весь офіцерський склад пройшов перепідготовку в академіях і тренувальних центрах Бундесверу.

І коли в серпні 1995 року хорватською армією разом з 5-м корпусом армії Боснії і Герцеговини за три дні була проведена операція «Буря» і відновлено контроль над Республікою Сербська Країна, весь світ побачив сучасне хорватське військо як справжнього гаранта її суверенітету і територіальної цілісності. Рештки Республіки Сербська Країна, зокрема Східна Славонія, до 1998 року знаходились під управлінням Тимчасової адміністрації ООН, після чого були мирно інтегровані до складу Хорватії.

Зараз ця країна вже є повноправним членом європейської спільноти та найпотужнішої системи колективної безпеки НАТО. Хорватія розвиває свою економіку та соціальні інститути. Все це стало можливим завдяки відкритості, публічності і збереженню загальнолюдських та європейських цінностей у дуже складні часи боротьби за незалежність.

Михайло ЧЕРНОВ,
Київ

Протиріччя ідеологічного виміру

Проводячи аналогії між Україною і Хорватією, можна стверджувати, що в нашій країні немає міжетнічного і міжрелігійного протистояння, а існує протистояння цивілізаційних вимірів. Є громадяни, які у своєму соціальному розвитку від рівня етносу народу, сформувалися в народ і вважають себе представниками української нації незалежно від етнічної приналежності. А є й інший підхід — дехто мислить категоріями домінуючого етносу СРСР і відносить себе до «Русского мира». А це дещо інший вимір проблеми — ідеологічний. Протиріччя на релігійному та етнічному підґрунті глибші, серйозніші, охоплюють сферу свідомості та підсвідомості, вони формувались сторіччями, залагодити їх набагато важче. З цим зіткнулася Хорватія у розв'язанні проблем побудови нового формату стосунків із країнськими сербами. Ідеологічні протиріччя формуються за значно коротший період часу, глибше впливають на свідомість, мають більш динамічне вираження, але потребують менше часу на нейтралізацію.

З ідеологічними протиріччями має справу Україна на Донбасі. Розкол на Донбасі виник не між православними і мусульманами, не між україномовними і російськомовними, етнічними українцями і росіянами, а між усіма, хто відносить себе до української нації незалежно від етнічної та релігійної приналежності і тими, хто прагне відродження СРСР у будь-якому вигляді — чи це Митний союз, чи «Русский мир».

У ті часи Хорватія і Словенія як більш розвинуті й прозахідні країни прагнули інтегруватися в європейський та євроатлантичний простір. Словенія стала членом ЄС і НАТО 2004 року, оскільки мала найкращі економічні показники серед усіх балканських країн і високий рівень стабільності. Хорватія приєдналася до НАТО лише 2009 року, а до ЄС — 2013 року. Решта країн колишньої Югославії — Сербія, Чорногорія, Македонія, Боснія та Герцеговина — зараз є кандидатами на вступ до Європейського Союзу та співпрацюють з НАТО.

Тож можна впевнено стверджувати, що сьогодні на Балканах завдяки зусиллям балканських народів та їхньому членству в цивілізованих світових та європейських інституціях створена територія стабільності. Навряд чи за таких умов там найближчим часом виникне вогнище якоїсь масштабної війни.

На жаль, сусід розіграв подібний сценарій для України. Саме наша країна знаходиться на зіткненні двох цивілізаційних вимірів — європейського та азійського. Всередині України та навколо неї триває боротьба за геополітичний вибір. І ми зробимо твердий остаточний цивілізаційний вибір — Європа чи Азія, ЄС чи Митний союз, відкритість та прозорість чи суцільна корупція. Вибір має бути не на словах, потрібні реальні кроки в бажаному напрямку. Росія не залишить Україну у спокої, як колись Сербія намагалася тримати в міцних обіймах республіки колишньої Югославії. Тільки рішучі кроки України в напрямку Європи поставлять остаточну крапку у складних російсько-українських відносинах. Нехай досвід балканських країн, насамперед Хорватії, допоможе нам здолати всі труднощі, а Європі і світу — приймати правильні рішення для запобігання наступному світовому конфлікту.

ДОВІДКА «НА»

Республіка Сербська Країна — колишня невизнана сербська держава в Хорватії. За час свого існування з 1991 по 1994 рік керувалася сепаратистським урядом, що боровся за повну незалежність для сербської меншини в Хорватії від Соціалістичної Хорватії, а потім і від незалежної Хорватії, коли кордони останньої було визнано іноземними державами в серпні 1991 року.

ДОВІДКА «НА»

Соціалістична Федеративна Республіка Югославія — держава, яка існувала у 1945–1992 роках. У 1991–1992 роках внаслідок етнічних конфліктів, що переросли у війну, країна розпалась. Словенія і Хорватія проголосили незалежність 25 червня 1991 року, 8 вересня 1991року — Македонія, 5 квітня 1992 року — Боснія і Герцеговина. Сербія і Чорногорія утворили Федеративну Республіку Югославія.

Народна армія
16 жовтня 2014 року

● КЛЯТВА ВІРНОСТІ

Фото Олександра ШЕПЕЛЄВА

ОДЕСЬКІ ЛІЦЕЇСТИ ПРИСЯГНУЛИ УКРАЇНІ

Близько сотні першокурсників Військово-морського ліцею, передислокованого до Одеси з Криму, та Одеського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою склали урочисту клятву ліцеїста.

Захід, приурочений як до традиційного свята — Покрови Пресвятої Богородиці, так і до нового державного — Дня захисника України, проводився на площі біля пам'ятника Тарасу Григоровичу Шевченку.

Як розповів начальник Військово-морського ліцею капітан 1 рангу Ігор Колежнюк, складання клятви ліцеїста має стати відправною точкою для його вихованців у побудові офіцерської кар'єри. Саме тому цей захід проводиться не 1 вересня — у день початку навчань, а майже за півтора місяця. За цей час вчорашні школярі мають визначитися, чи готові вони з часом стати професійними захисниками своєї держави.

Володимир ВІВАТ,
Одеса

● ПРЯМА МОВА

«НАША АРМІЯ МАЄ ДУХ, ЯКИЙ ЗДАТНИЙ ПОДОЛАТИ БУДЬ-ЯКОГО ВОРОГА»

Під час перебування на Миколаївщині Святійший Патріарх Філарет відвідав поранених військовослужбовців-учасників АТО, які знаходяться на лікуванні у військовому госпіталі. Святійший подарував захисникам Вітчизни молитовники та ікони.

У своєму зверненні Патріарх зазначив, що українські військові подолали страх смерті й виявили любов до свого народу, своєї Батьківщини.

— Наше військо має дух, який здатний подолати будь-якого ворога, стати на захист рідної землі, — зазначив Святійший Патріарх Філарет.

Інф. «НА»

● ВІЙСЬКОВА МЕДИЦИНА

«МЕДСАНБАТ» ПРОТИСТОЇТЬ ЛЮДСЬКИМ ВТРАТАМ

У Головному військово-медичному клінічному центрі «ГВКГ» МО України завершився п'ятиденний тренінг з підготовки військових медиків, які проходять службу в зоні АТО або готуються до відправки на Схід країни.

За сприяння Міністерства оборони України тренінг організовано в межах благодійного проекту «Медсанбат», головною метою якого є зниження людських втрат, випадків інвалідності та ампутацій в умовах військових дій та надзвичайних ситуацій.

У межах тренінгу підготовку до надання медичної допомоги на полі бою за стандартами НАТО пройшли понад дві сотні військових лікарів. Їхнє навчання було організоване за участю досвідчених американських та британських фахівців, які мають багаторічний досвід надання медичної допомоги в умовах бойових дій. Передбачається, що вже за перший місяць реалізації проекту навчання пройдуть понад півтисячі медиків.

Заняття проводилися в умовах імітації бойових дій та із застосуванням сучасного медичного обладнання. Варто зазначити, що кожному лікарю, котрий після навчання відбуває в зону АТО, для надання першої медичної допомоги бійцям у бойових умовах видається спеціальний медичний рюкзак, укомплектований за стандартами НАТО.

Курс навчання побудований таким чином, що лікарі, які пройшли підготовку, але повертаються в частини тилу, зможуть самостійно проводити тренінги з тактичної медицини та навчати своїх колег сучасних принципів надання медичної допомоги до моменту доставки постраждалого в польовий шпиталь чи стаціонарний медичний заклад.

— Учасники тренінгу незалежно від свого професійного та бойового досвіду з неабияким ентузіазмом поставилися до занять, — розповів директор Військово-медичного департаменту МО України полковник медичної служби Віталій Андронатій. — Адже багато з них уперше отримали життєво важливі для них професійні знання та вивчили досвід своїх більш досвідчених зарубіжних колег.

Варто додати, що проект з навчання військових медиків реалізується у співпраці з Військово-медичним департаментом Міністерства оборони України та в партнерстві з Всесвітнім конгресом українців у межах проекту "Захист патріотів", який активно проводить медичні тренінги для солдатів та ініціював проект з підтримки військових медиків.

Володимир КОРНІЯКА,
«Народна армія»

Фото Андрія ШМАТОВА
Заняття проводилися в умовах імітації бойових дій

● ВИХОВУЄМО ПАТРІОТІВ

УКРАЇНСЬКІЙ АРМІЇ — КОЗАЦЬКІ ТРАДИЦІЇ

В Одесі на базі Військової академії відбулася інформаційно-патріотична акція «Традиції та звичаї козацтва — сучасному Українському війську». Участь у ній взяли офіцери-викладачі, курсанти, представники науково-освітніх закладів, молодіжні організації, регіональні засоби масової інформації, а також військові артисти.

Учасники заходу обговорили актуальні питання, пов'язані з активізацією процесу військово-патріотичного виховання молоді на козацьких традиціях. Було наголошено на важливості створення в суспільстві героїчного образу українського воїна як нащадка козацької слави.

Завдяки екскурсу в минуле майбутні офіцери дізналися від науковців чимало цікавих фактів з історії українського козацтва, а також ознайомилися зі зразками зброї та військової амуніції лицарів козацької доби.

За словами заступника начальника Військової академії з виховної роботи полковника Сергія Пальчика, проведення таких інформаційно-патріотичних заходів обов'язково сприятиме відродженню козацьких рис і чеснот у сучасної молоді.

Сергій ДАНИЛЕНКО,
Одеса

● ПЕРЛИНИ МУДРОСТІ

Можеш вибирати друзів і дружину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.
В. СИМОНЕНКО

Шматок землі, ти звешся Україною.
Ти був до нас. Ти будеш після нас.
Л. КОСТЕНКО

● ВІТАЄМО!

Своє 80-річчя відзначив наш колега військовий журналіст — підполковник у відставці

ГУК
Анатолій Іванович

Він народився на Донеччині в родині коваля. Після «десятирічки» закінчив Васильківське військове авіаційно-технічне училище. Проходив службу в бомбардувальному авіаполку на посаді авіатехніка, а потім був направлений у спецвідрядження до «гарячої» точки. Згодом закінчив Львівське вище військово-політичне училище і став професійним журналістом. Був кореспондентом-організатором, закінчив службу на посаді начальника відділу ВПС газети Червонопрапорного Київського військового округу «Ленинское знамя».

Підполковник Анатолій Гук друкувався не лише у військовій пресі, а й у центральних республіканських газетах та часописах. Слідом за батьком творчою стежиною пішли сини Сергій і Максим, які теж стали військовими журналістами.

Друзі, колеги по перу сердечно вітають Анатолія Івановича з 80-річчям та бажають йому козацького здоров'я і довголіття. До цих привітань приєднується і колектив «Народної армії»

● ПРОГНОЗ ПОГОДИ ВІД ВІЙСЬКОВИХ МЕТЕОРОЛОГІВ

По Україні на 16-18 жовтня: *хмарно з проясненнями. Місцями дощі, 18 жовтня на півночі переважно без опадів. Вітер західної чверті, 18 жовтня на заході, півночі та сході західної чверті, 5-10 м/с. Температура повітря 16-17 жовтня вночі +6...+11°С, на півдні до +14°С, вдень +12...+17°С, на півдні до +21°С; 18 жовтня вночі +3...+8°С, на півдні до +12°С, вдень +4...+9°С, на сході та півдні до +13°С.*

По Києву та області на 16-18 жовтня: *хмарно з проясненнями. Місцями дощі, 18 жовтня переважно без опадів. Вітер західної чверті, 18 жовтня північної чверті, 5-10 м/с. Температура повітря у Києві 16-17 жовтня вночі +7...+9°С, вдень +12...+14°С, 18 жовтня вночі +3...+5°С, вдень +4...+6°С; по області 16-17 жовтня вночі +6...+11°С, вдень +12...+17°С, 18 жовтня вночі +2...+7°С, вдень +5...+10°С.*

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2026 від 25.06.1996 р.
Передплатний індекс – 68618

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега–Поліграф» (м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14).
Наклад 10644
Ціна вроздріб – договірна
Зам. **№ 37658**

Головний редактор Роман ДРАПАК
Відділ передплати: тел.: 0(44) 489 50 12
Черговий по номеру — Володимир КОРНІЯКА
Провідні літературні співробітники — Наталія ШАРОЙКО, Оксана МАРЧУК

Адреса редакції: вул. Мельникова, 24, м. Київ, МСП, 04655
e-mail: n_army@army.kiev.ua
http://www.narodka.com.ua
Рр - Реклама редакції (подається безкоштовно)
Р - Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Редакція може не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.